

Welkom en openingswoord

We zijn hier aanwezig in de naam van de +Vader, Zoon, heilige Geest. Amen.

Welkom allemaal op deze tweede zondag van Pasen, Beloken Pasen. Het woord beluiken is het tegengestelde van ontluiken. Het betekent 'afsluiten'. Vandaag wordt het Paasoctaaf, de eerste acht dagen van de Paastijd afgesloten. Op alle zes de zondagen van de Paastijd (tot Pinksteren) lezen we uit de Handelingen der Apostelen en uit het Johannes Evangelie. Het is een 'sterke tijd', waarin het lijden van Christus en de vreugde om de Verrijzenis centraal staan.

Het graf is leeg aangetroffen en Jezus is verschenen aan enkele vrouwen. Maar het Paasfeest van de leerlingen speelt zich pas af wanneer Christus aan hen verschijnt. Die verschijning is een niet-tastbare werkelijkheid, die voor een van de leerlingen niet makkelijk te geloven is. We kennen hem waarschijnlijk allemaal, onder de naam 'de ongelovige Thomas'.

Ook voor ons is de opstanding van Jezus een niet-tastbare werkelijkheid. Zouden we zoiets ooit kunnen zien? Vastleggen? Niet met foto's, films of andere beelden. Niet met beelden zoals die vandaag de dag op ons afkomen, steeds onbegrensder. Maar het Paasverhaal is ook niet alleen een ontroerend verhaal. Het is een geloofsverhaal waarbij twijfel mag zijn, zoals twijfel bij het leven hoort, dat toch nieuwe levensmoed brengt. Laten we daar samen over nadenken.

Overweging

Handeling 5: 12-16, Johannes 20: 19-31

In Johannes lezen we over de zichtbare twijfel van Thomas en de niet-tastbare verschijning van Christus.

Het is de eerste dag van de week na het overlijden van Jezus, de dag dat het graf leeg is aangetroffen door twee van zijn leerlingen (Simon Petrus en de 'geliefde leerling'). 's Avonds zitten de leerlingen bij elkaar, misschien wel in hetzelfde verblijf als waar Jezus de laatste Paasmaaltijd met hen had gevierd. En waren ze bijeen om Hem te gedenken, opnieuw het brood te breken zoals Hij dat had gedaan. De deuren op slot. Nu zijn zij misschien aan de beurt om opgepakt te worden. Misschien hadden ze berouw, want ze hadden gedaan alsof ze Jezus niet kenden, zijn kruisiging hadden ze van een afstand gadeslagen. En dan verschijnt Jezus in hun midden, en voelen de leerlingen zijn aanwezigheid.

Misschien lijkt het op wat we zelf ook wel ervaren, op momenten dat we afscheid hebben genomen van iemand die ons erg nabij is. Na dat afscheid komt het besef wat er is gebeurd. Het besef hoe het leven gaat veranderen: soms is dat het dagelijks leven, soms het wegvallen van het onvoorwaardelijk verbonden zijn zonder dat je elkaar veel ziet. En toch voelt het alsof die ander nog in ons midden is. Naast ons. In ons. Alsof er iets resoneert wat hij of zij heeft uitgedragen en meegegeven. Een soort intieme boodschap van de ziel.

Jezus is in hun midden en zegt: "Vrede zij u". Wees niet bang. Ik ben het. Zie mijn wonden. Die wonden, dat is mijn boodschap. Ga door op mijn pad. Wees verdraagzaam en barmhartig. Draag de mensen hun zonden, hun fouten niet na. Over deze zending horen we in Handelingen. Als eerste Christenen zetten de leerlingen het werk van Jezus krachtig voort, met een enorme aantrekkingskracht. Zieken in bedden en op draagbaren worden bij hen gebracht, zelfs het opvangen van de schaduw van Petrus geeft hoop (op genezing).

Maar ja, hun vriend Thomas was er die avond niet bij geweest, we lezen niet waarom. Viel hij buiten de groep? Doolde hij rond, ontredderd, langs de plaatsen waar hij samen met Jezus was geweest? Hij gelooft de anderen niet dat Jezus aan hen is verschenen. Hij wil bewijs. Eerst de wonden in Jezus' handen zien. Dan geloven. Als Jezus ook aan hem verschijnt, nodigt hij Thomas uit zijn wonden aan te raken. Veel indringender dan de eerste keer. Toe maar, raak maar aan. Je mag twijfelen. Ik ben het en ik blijf onder jullie. Het maakt Thomas nederig. Zijn eigen voorwaarden vervliegen en maken plaats voor "Mijn Heer en mijn God".

De twijfel van Thomas' is zo menselijk en herkenbaar. Geloof en twijfel gaan vaak samen. Niet in de laatste plaats omdat in onze wereld het zichtbare, het tastbare, het meetbare en maakbare een harde werkelijkheid is. Een wereld waar prestaties verlangd worden, doelen behaald dienen te worden, economische cijfers moeten groeien, waardering en vertrouwen afhangen van succes, zelfs van waar je geboren bent. Dat betekent dat ook wij, net als Thomas, die eerst wilde zien en voelen, onze menselijke voorwaarden voorop stellen. Om daarna te geloven en vertrouwen, in jezelf, een ander, iets anders. Terecht?

In het Latijn is het woord voor geloven/vertrouwen 'credere'. Dat stamt af van 'cor' (hart) en 'dare' (geven). Het betekent zoiets als "het hart geven, het hart ergens in leggen". Dat is iets anders dan eerst zien en dan geloven. Het is eerst geloven en dan zien. Denk bijv. aan (klein)kinderen die opgroeien en volwassen worden. We zullen ze steeds meer moeten loslaten, of ze nu voor het eerst naar school gaan of hun eigen levenspad inslaan. We geven ze uit handen, ook al weten we dat ze beschadigingen zullen oplopen. We vertrouwen op de grotere mensengemeenschap om hen heen, we vertrouwen ze aan de toekomst toe, aan Gods liefde, aan Gods adem in hen. Eerst geloven, en dan mogen we zien.

De kracht van het geloof ligt dus niet in de hang naar overtuiging en zekerheid, maar in het kunnen verdragen van twijfel en onzekerheid. Ervaren dat krachten die je niet zomaar kunt aanraken, sterker maken. Krachten als hoop, respect, moed, medemenselijkheid, verzoening, ze zijn verbonden met het geheim van het leven van waaruit we leven. Krachten die levensmoed brengen.

Cecile Kuijpers
22/04/2022

-